

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
2. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
3. วิเคราะห์คะแนนจากแฟ้มสะสมผลงาน
4. วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนของผู้เรียน

ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือการศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การออกแบบรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และการประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนที่สร้างขึ้น

ในการศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทฤษฎีการเรียนรู้ตามปรัชญาคอนสตรัคติวิซึม การประเมินผลจากสภาพจริง แนวคิดและหลักการของแฟ้มสะสมผลงาน การเรียนรู้แบบร่วมมือและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากนั้นจึงสังเคราะห์แนวคิดพื้นฐาน หลักการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการจัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย แล้วนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบของกรอบแนวคิดของรูปแบบการสอน

การออกแบบรูปแบบการสอนโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียน กำหนดขั้นตอนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบ่งออกเป็นการปฐมนิเทศ การดำเนินการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ การคัดเลือกสื่อการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เวลาและสัมพันธ์กับงบประมาณ

การประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใ้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนแห่งทางแมวพิทยาการ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ” แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ” เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แบบสอบถามความพอใจต่อรูปแบบการสอนเรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ” การทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (one group pretest– posttest design)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ โดย รวบรวมข้อมูลก่อนการเรียน โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ” ใช้เวลาในการสอนทั้งหมด 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที รวบรวมข้อมูลหลังการเรียน โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพอใจต่อรูปแบบการสอนเรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ” และการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดย เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้การวิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) แบบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เกี่ยวข้องกัน (dependent sample) วิเคราะห์ผลการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนโดยใช้ค่าร้อยละ วิเคราะห์แฟ้มสะสมผลงานโดยใช้ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนของผู้เรียนเรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ” โดยหาค่าเฉลี่ยและแปลผลคะแนนตามแบบของกานดา พูลลาภทวี (2530, หน้า 42)

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. แนวคิดทฤษฎีซึ่งเป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอน
2. หลักการของรูปแบบการสอน
3. โครงสร้างของรูปแบบการสอน ประกอบด้วย

3.1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน ผู้เรียน ผู้สอน และสื่อการเรียนการสอน

3.2 กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการเรียนการสอนดังนี้

3.2.1 ขั้นปฐมนิเทศ เป็นการดำเนินการเตรียมความพร้อมอย่างครอบคลุมในด้านปัจจัยนำเข้าของรูปแบบการสอน

3.2.2 ขั้นดำเนินการเรียนการสอน ดำเนินการโดยการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้โดยจัดรูปแบบประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือและปฏิบัติตามแผนการสอน

3.2.3 ขั้นการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนจากการสังเกต การทำแฟ้มสะสมผลงาน

3.3 ผลลัพธ์ ภายหลังการใช้รูปแบบการสอนผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ในเชิงเนื้อหา มีความสามารถในการคิด การทำงานเป็นกลุ่ม และมีความสามารถในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง

3.4 ข้อมูลย้อนกลับ ประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ผลคะแนนจากแฟ้มสะสมผลงาน และผลจากการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนของผู้เรียน

ผลการทดลองใช้เพื่อประเมินผลลัพธ์ของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังการเรียนจากรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า รูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์

2. การวิเคราะห์ผลการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนโดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้น ใช้ความคิด มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู ผู้เรียนสนใจเรียนดี มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ช่วยเหลือเพื่อนและร่วมมือกันทำงานเป็นอย่างดี มีบางคนที่ไม่ค่อยซักถามและตอบคำถามในชั้นเรียน ผู้เรียนส่วนน้อยยังคงแสดงพฤติกรรมก่อกวนความไม่สงบ เข้าหาเพื่อนในชั้นเรียนและเรียกร้องความสนใจจากครูผู้สอน แสดงว่าผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนรู้แบบใหม่ได้คือ เรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีทักษะในการเข้าสังคม รู้จักรับผิดชอบตนเอง มีผู้เรียนบางส่วนที่มีพฤติกรรมด้านลบอาจเกิดจากยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้

3. คะแนนเฉลี่ยของแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียนมีค่า 10.05 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.75 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการคิดและใช้ความรู้ ความสามารถของตนมาทำผลงานอยู่ในระดับดี

4. การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพอใจมากต่อการเรียนการสอน การสอนผู้เรียนชอบเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับมาก ผู้เรียนพอใจที่จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีความเหมาะสม สภาพแวดล้อมทางการเรียนทั้งสถานที่เรียน สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเวลาเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบการสอนเมื่อมีการพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่า รูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้เชิงเนื้อหาและมีความสามารถทางความคิด รู้จักทำงานเป็นกลุ่มและสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการทดลองพบว่ารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นภายหลังการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นใช้วิธีระบบในการจัดการเรียนการสอน ทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก

1.1 องค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่กำหนดมีความสัมพันธ์กันทั้งปัจจัยนำเข้าที่เป็นสิ่งสำคัญส่งผลให้กระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายของระบบ

1.2 การดำเนินการตามรูปแบบการสอนเป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบ ไม่เกิดความสับสน ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียนการสอน ผลลัพธ์ต่างสามารถนำมาตรวจสอบได้โดยอาศัยข้อมูลย้อนกลับจึงทำให้สามารถแก้ปัญหาและข้อบกพร่องได้ตรงจุด ทำให้การใช้รูปแบบการสอนบรรลุผลสำเร็จ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของสจด์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 13) ที่กล่าวว่าข้อมูลย้อนกลับเป็นการนำเอาผลที่ได้จากการประเมินไปประกอบการพิจารณาแก้ไขการดำเนินงานทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียนการสอนและผลลัพธ์ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2 ผลการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นในการเรียน สนใจที่จะซักถาม ตอบคำถาม ช่วยเหลือเพื่อน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และยังมีผู้เรียนบางส่วนที่ไม่สนใจเรียน ขอบข่ายเพื่อน เรียกร้องความสนใจจากครูและไม่ซักถาม ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีบทบาทมากขึ้น ผู้เรียนต้องเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การเข้ากลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักกับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นไม่ได้บีบบังคับให้ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามจนเกิดการเรียนรู้อาจตามจุดประสงค์ แต่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักค้นหาคำตอบ หรือแก้ปัญหาด้วยแนวทางของตนเองจนบรรลุจุดประสงค์ ซึ่งตรงกับแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ตามปรัชญาคอนสตรัคติวิซึม (กาญจนา ไชยพันธุ์, 2542, หน้า 34) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้และความเชื่อเกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน เมื่อผู้เรียนไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะเรียนมาก่อนและถ้าผู้เรียนได้รับข้อมูล ความรู้ใหม่ ผู้เรียนจะนำประสบการณ์และความเข้าใจมาใช้ปรับเปลี่ยนสิ่งที่เขาเรียนรู้ใหม่ให้สอดคล้องกับความเข้าใจใหม่ที่เขาได้รับ ผู้เรียนจะแปลความหมายหรือตีความถ้อยคำ ข้อความที่ได้รับให้เป็นไปตามความเข้าใจด้วยตนเองโดยใช้ค่านิยมและความเชื่อที่เขาถืออยู่รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความหมายจะถูกสร้างและปรับแต่งโดยประสบการณ์ที่มีมาก่อนของผู้เรียน บางครั้งประสบการณ์และความเชื่อเดิมที่ผู้เรียนมีอยู่อาจขัดแย้งกับหลักการที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากห้องเรียน ความคิด ความเข้าใจดังกล่าวเป็นสิ่งที่ปรับเปลี่ยนได้ยากและจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หากผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นก็จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและนำมาคิดอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยขยายทัศนคติของตนให้กว้างขึ้น

3. ผลการประเมินแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ย 10.05 คิดเป็นร้อยละ 83.75 อยู่ในระดับมาตรฐานที่ยอมรับได้ คือมีคะแนนเกินร้อยละ 80 ทั้งนี้เนื่องมาจากแฟ้มสะสมผลงานเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยสะท้อนถึงศักยภาพของผู้เรียน ความรู้ กระบวนการคิด ช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง เป็นความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ส วาสนา ประวาลพฤกษ์ (2539, หน้า 42) ที่กล่าวว่าแฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือที่ช่วยกำกับพัฒนาการทางการเรียนของผู้เรียน เนื่องจากมีผลงานสะสมที่สามารถตรวจสอบผู้เรียนแต่ละคนได้ สนับสนุนกระบวนการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนฝึกฝนนิสัยการเรียนแบบสร้างสรรค์ ฝึกให้ผู้เรียนประเมินและปรับปรุงตนเองให้มีโอกาสประสบความสำเร็จตามอัตภาพ สร้างความภาคภูมิใจในความเป็นเจ้าของและความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้แฟ้มสะสมผลงานยังวัดความสามารถของผู้เรียนได้หลายด้าน เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องอยู่ในสภาพ

การเรียนการสอนประจำวันที่มีประโยชน์ต่อชีวิตผู้เรียนในสภาพจริง ผู้เรียนมีโอกาสด้านการแสดง
สร้างสรรค์ผลงานหรือทำงานด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเรียนรู้ของ
ตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ

4. การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของผู้เรียนพบว่าผู้เรียนมีความพอ
ใจมากต่อรูปแบบการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากรายละเอียดดังนี้

4.1 รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีการวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนการสอนที่ชัดเจน
วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้เรียน ทั้งด้านอายุ เพศ ความรู้พื้นฐานที่มีมาก่อน รวมทั้งความแตกต่าง
ระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก เน้นที่บทบาทในการเรียน
รู้ของผู้เรียนมากกว่าเน้นเนื้อหาในหลักสูตร สอดคล้องกับความคิดของประเวศ วะสี (2541,
หน้า 49 – 56) ที่กล่าวว่า การท่องหนังสือเพื่อไม่ให้สอบตกไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนเก่งหรือฉลาดขึ้น แต่
การสร้างความรู้และทักษะจากประสบการณ์ กิจกรรม การทำงาน การทำงานเป็นกลุ่มจะทำให้
กระบวนการเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนมีอิสระใน
การเรียนการค้นคว้ามากขึ้น มีความเป็นตัวของตัวเองในการเลือกหรือกระทำเพื่อให้ตนเองเกิด
การเรียนรู้และอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ไม่ต้องถูกครูบังคับให้นั่งฟังอยู่กับที่ มีทักษะในการเข้า
สังคม เรียนรู้ที่จะเป็นผู้นำและผู้ตาม เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ รู้จัก
วางแผนการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ผู้เรียนมีโอกาสดังออกถึงความคิดสร้างสรรค์
วิเคราะห์และประเมินผลการเรียนของตนเองและของเพื่อน ผู้เรียนจะรู้จักเด่น จุดด้อยของตนเอง
และเรียนรู้ที่จะยอมรับเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข สอดคล้องกับแนวคิดของสุพล วงสินธ์ (2542,
หน้า 45) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด
วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ แก้ปัญหาเป็น มีความตระหนัก มีจิตสำนึก และสามารถนำความรู้ไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

4.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือ เน้นกระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือ
ในการสร้างความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้ได้ข้อสรุปที่สมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้
ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านความคิด สติปัญญา ความสามารถ และ
ประสบการณ์ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัยของแต่ละบุคคลได้ วัฒนาพร
ระจับทุกซ์ (2541, หน้า 44 – 45) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศใน
การเรียนรู้ซึ่งเป็นบรรยากาศที่เป็นกันเอง และเปิดเผย สมาชิกกลุ่มกล้าพูด กล้าถาม อภิปรายจน
เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน ผู้เรียนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่าให้ตามเพื่อนได้ทัน

เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ค้นคว้าทำงาน แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระที่จะเลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเตรียมผู้เรียนให้ออกไปใช้ชีวิตในโลกของความเป็นจริง ที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

4.4 การจัดสภาพแวดล้อม แหล่งข้อมูล สื่อและอุปกรณ์การสอนที่มีความเหมาะสม และเพียงพอต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนั้นจะเรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน วารินทร์ รัชมีพรหม (2542, หน้า 56) กล่าวว่า การเลือกสื่อจะต้องให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม การเรียน ความสามารถของผู้เรียน

4.5 บทบาทของครูเปลี่ยนไปจากผู้บังคับสั่งการมาเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้เป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยให้ผู้เรียนพยายามที่จะเรียนรู้ บุญญา คงผล (2544, หน้า 108) กล่าวว่าในฐานะที่ครูเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าเป็นผู้บอกคำสั่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และส่งผลต่อกระบวนการในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพราะบทบาทของครูผู้สอนที่ทำให้ผู้เรียนมีอิสระและมีความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ มีความเชื่อมั่นในตนเองและความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมโดยไม่ต้องรอให้ครูสั่ง นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2541, หน้า 84 – 85) ยังกล่าวว่า การให้กำลังใจต่อผู้เรียนจะเป็นพลังที่จะช่วยให้ผู้เรียนกระทำ หรือ เว้นการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คาดหวัง ผู้สอนจะต้องเป็นผู้กระตุ้น รับผิดชอบ วินิจฉัยผู้เรียน การเห็นคุณค่าของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเมื่อผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนเห็นว่าเขาเป็นบุคคลที่มีคุณค่าย่อมจะทำให้เขาตระหนัก ในคุณค่าของตนเองและประสบความสำเร็จในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการนำรูปแบบการสอนไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการเตรียมความพร้อมของผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานร่วมกับการทดสอบแบบปรกติเป็นสิ่งที่แปลกใหม่สำหรับผู้สอน ผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนจากการเป็นผู้สอนโดยตรงมาเป็นผู้กระตุ้น ชี้แนะและเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนคิดและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น ซึ่งผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้เรียนอาจจะไม่ได้ความรู้ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ และผู้สอนยังไม่มั่นใจในตัวผู้เรียนว่าจะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมผู้สอนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนในรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียน เป็นผู้ให้การส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับและประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนที่มีความสามารถต่ำสามารถเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของตนให้สูงขึ้นจนใกล้เคียงกับกลุ่มได้ ดังนั้นครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความสามารถต่ำให้สามารถพัฒนาตนเองและเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับเพื่อนในชั้นเรียนในชั้นเรียนระดับอื่น ๆ ต่อไป

1.3 การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระยะเริ่มต้นอาจเกิดปัญหาบ้าง เพราะผู้เรียนยังไม่ชินกับการค้นคว้าหาข้อมูล หรือเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนควรช่วยเหลือจนผู้เรียนเกิดความเคยชิน และควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดด้วย ขั้นตอนดังกล่าวต้องอาศัยเวลา ดังนั้นครูจึงต้องอดทน และเชื่อมั่นว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่คิดเป็นและทำเป็น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาหรือในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และศึกษาผลระยะยาวเพื่อนำมาปรับใช้ในชั้นเรียนต่อไป

2.3 ควรมีการติดตามผลระยะยาวของการประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียนเพื่อดูว่าผู้เรียนมีความสามารถและพฤติกรรมทางการเรียนก้าวหน้าหรือเปลี่ยนแปลงอย่างไรเพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในครั้งต่อไป